

ODBORNÉ STANOVISKO

HLAVNÉHO KONTROLÓRA K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU OBCE SEMEROVO ZA ROK 2021

V zmysle § 18f ods. 1 písmeno c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu obce Semerovo za rok 2021.

Odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu obce Semerovo za rok 2021 (ďalej len "stanovisko") som spracoval na základe predloženého návrhu záverečného účtu obce Semerovo za rok 2021.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA STANOVISKA K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Návrh záverečného účtu obce Semerovo za rok 2021 je predložený na prerokovanie obecného zastupiteľstva v zákonom stanovenej lehote, t.j. do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu obce Semerovo za rok 2021 je spracovaný v súlade so zákonom č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh záverečného účtu bol verejne prístupný na úradnej tabuli a internetovej stránke obce v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods.2 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. a s § 16 ods.9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

3. Dodržanie povinnosti auditu zo strany obce

V zmysle § 16 ods.3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je obec povinná si dať overiť účtovnú závierku a dodržiavanie ostatných povinností hospodárenia. Táto povinnosť v súčasnosti nebola splnená, nakoľko podľa § 19 ods. 3 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve je povinnosť dať si overiť účtovnú závierku audítorom do 1 roka od skončenia účtovného obdobia. K overeniu účtovnej závierky a dodržiavania ostatných povinností hospodárenia si audítor vyžiadala schválené celoročné hospodárenie.

4. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods.5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a to:

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou
- b) bilanciu aktív a pasív
- c) prehľad o stave a vývoji dlhu
- e) prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 v členení podľa jednotlivých príjemcov

Údaje o plnení rozpočtu sú spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších zmien, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy.

B. ZOSTAVENIE NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Obec pri zostavení návrhu záverečného účtu postupovala podľa § 16 ods.1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovala do záverečného účtu. V súlade s § 16 ods. 2 obec finančne usporiadala svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytla prostriedky svojho rozpočtu, ďalej usporiadala finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu.

1. Rozpočtové hospodárenie obce

Podľa zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov má obec povinnosť zostaviť svoj rozpočet a pred schválením ho zverejniť zákonným spôsobom. Viacročný rozpočet obce Semerovo na roky 2021 – 2023 (ďalej len „rozpočet“) bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Semerovo č. VIII./14/2020/5 dňa 11.12.2020. Obec zostavila rozpočet na rok 2021 v súlade s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Rozpočet obce na rok 2021 bol zostavený a schválený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený a schválený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový. Pri zostavovaní rozpočtu obec plánovala vykryť schodok kapitálového rozpočtu prebytkom finančných operácií a bežného rozpočtu.

V zmysle § 12 ods.3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec vykonala zmeny v rozpočte, najmä zvýšenie vlastných príjmov a výdavkov resp. úpravu výdavkov v rámci schváleného rozpočtu. Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka 2021 zmenený jedným rozpočtovým opatrením.

1.1 Rozpočtové hospodárenie obce Semerovo v roku 2021

Hospodárenie obce v roku 2021 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Tabuľka 1 - Výsledok rozpočtového hospodárenia obce za rok 2021

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu v EUR	Čerpanie rozpočtu v %
<u>Bežný rozpočet</u>				
Príjmy	1 089 249,00	1 158 283,00	1 205 362,04	104,06
Výdavky	1 043 205,00	1 126 830,00	1 128 886,70	100,18
Prebytok bežného rozpočtu	46 044,00	31 453,00	76 475,34	
<u>Kapitálový rozpočet</u>				
Príjmy	21 260,00	21 454,00	21 794,03	101,58
Výdavky	127 453,00	146 487,00	133 274,71	90,98
Schodok kapitálového rozpočtu	- 106 193,00	- 125 033,00	- 111 480,68	
<u>Finančné operácie</u>				
Príjmy	63 379,00	96 860,00	83 320,93	86,02
Výdavky	3 230,00	3 280,00	3 482,40	106,17
Prebytok finančných operácií	60 149,00	93 580,00	79 838,53	

Z analýzy hospodárenia vyplýva, že obec Semerovo skončila rozpočtové hospodárenie v roku 2021 nasledovne:

- a) v bežnom rozpočte dosiahlo prebytok vo výške 76 475,34 €
- b) v kapitálovom rozpočte dosiahlo schodok vo výške 111 480,68 €
- c) rozdiel medzi príjmovými a výdavkovými finančnými operáciami predstavuje ku koncu roka 2021 čiastku 79 838,53 €.

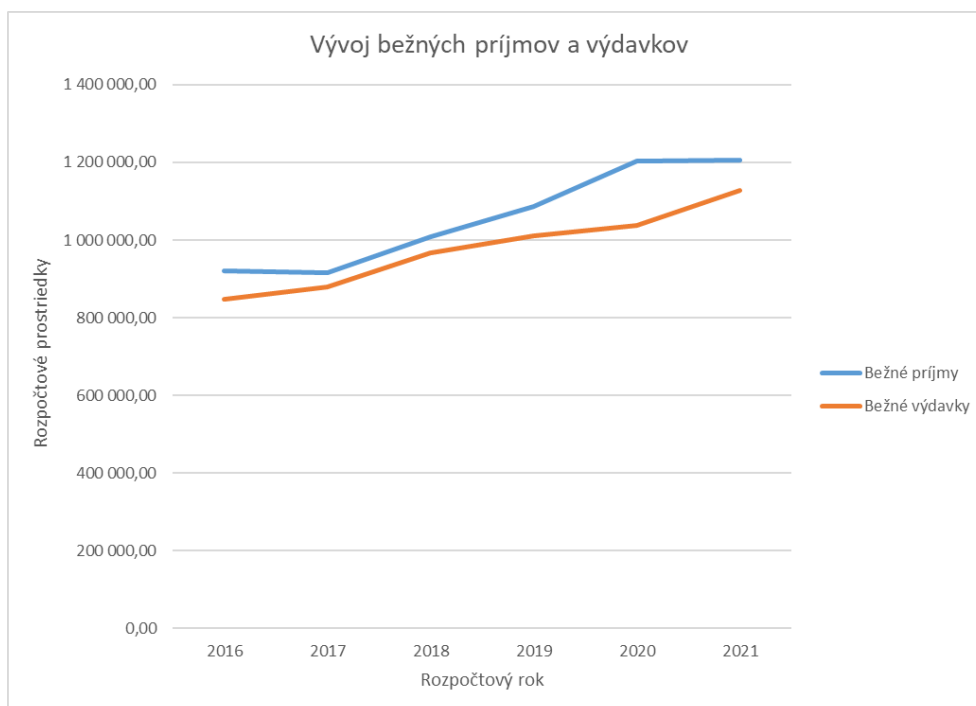
Celkový výsledok rozpočtového hospodárenia obce za rok 2021 po započítaní finančných operácií je prebytok vo výške 44 833,19 €. Treba však zdôrazniť, že vo výsledku rozpočtového hospodárenia sú započítané aj cudzie zdroje a nevyčerpané účelové prostriedky z minulých rokov vo výške 11 838,80 €, ktoré možno použiť iba na účel, na ktorý boli poskytnuté. Konečný výsledok rozpočtového hospodárenia obce je teda prebytok vo výške 32 994,39 €.

Tabuľka 2 - Výsledok rozpočtového hospodárenia obce za rok 2020

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu v EUR	Čerpanie rozpočtu v %
Bežný rozpočet				
Príjmy	1 072 214,00	1 171 891,00	1 204 462,27	102,78
Výdavky	988 496,00	1 100 791,00	1 038 008,14	94,30
Prebytok bežného rozpočtu	83 718,00	71 100,00	166 454,13	
Kapitálový rozpočet				
Príjmy	250,00	108 559,00	87 318,39	80,43
Výdavky	175 648,00	271 278,00	131 821,71	48,59
Schodok kapitálového rozpočtu	- 175 398,00	- 162 719,00	- 44 503,32	
Finančné operácie				
Príjmy	94 910,00	94 849,00	39 694,72	41,85
Výdavky	3 230,00	3 230,00	4 326,09	133,93
Prebytok finančných operácií	91 680,00	91 619,00	35 368,63	

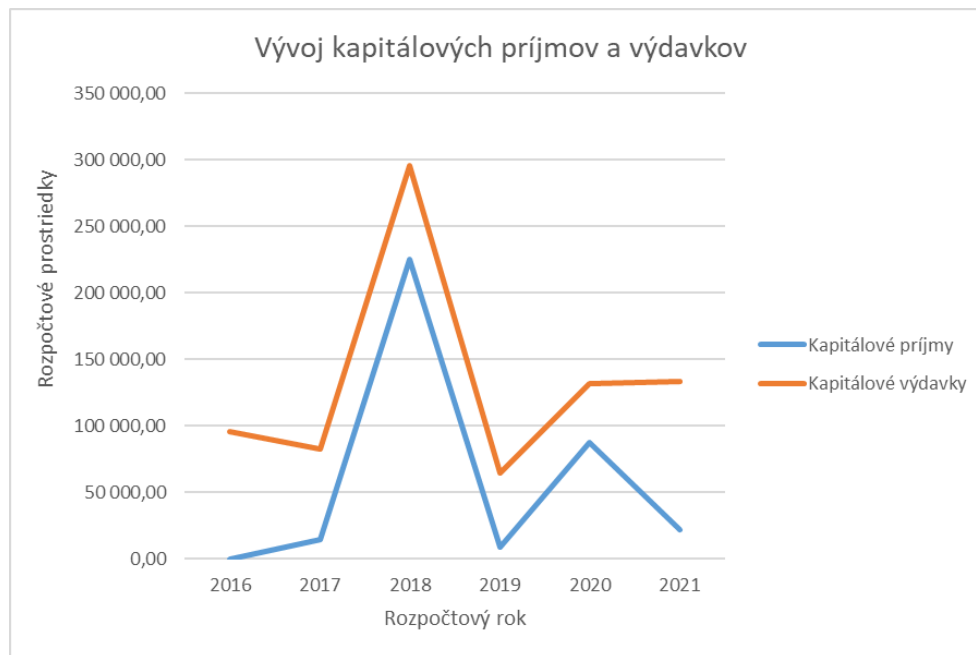
V porovnaní s predchádzajúcim rozpočtovým obdobím sledujeme v roku 2021 navýšenie bežných príjmov rozpočtu o 0,07 % čo je spôsobené zachovaním výšky výnosu dane z príjmov poukázaných územnej samospráve na úrovni predchádzajúceho roka. V roku 2021 však došlo k navýšeniu bežných výdavkov oproti roku 2020 o 8,76 %.

Obrázok 1 - Vývoj bežných príjmov a výdavkov

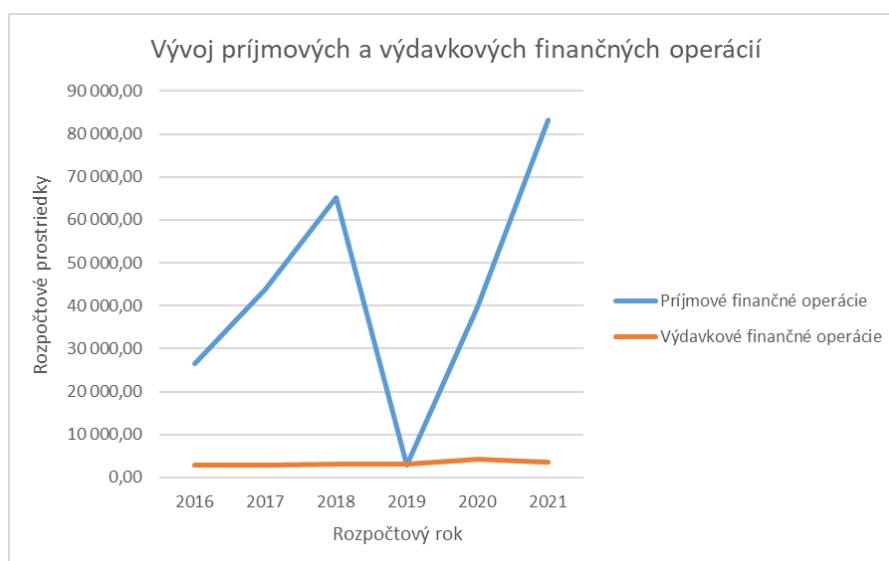
Na základe uvedenému stavu (Obr. 1) bežný rozpočet dosiahol prebytok vo výške 76 475,34 €. Prebytok bežného rozpočtu bol využitý na dofinancovanie schodku kapitálového rozpočtu. Nakoľko výdavky kapitálového rozpočtu zďaleka prevyšujú jeho príjmy (z dôvodu realizácie rozvojových investičných projektov) je tento schodok nutné vyrovnať prostredníctvom prebytku ostatných rozpočtov (Obr. 2).

Obrázok 2 - Vývoj kapitálových príjmov a výdavkov

V rámci príjmov finančných operácií sa v predchádzajúcich rozpočtových rokoch odzrkadľuje použitie prostriedkov rezervného fondu na vykrytie straty kapitálového rozpočtu. Z dôvodu, že na vykrytie schodku kapitálového rozpočtu v roku 2021 nepostačoval prebytok bežného rozpočtu, došlo k čerpaniu prostriedkov rezervného fondu cez príjmové finančné operácie (Obr. 3). V rámci príjmových finančných operácií boli čerpané účelové dotácie minulých období s využitím v roku 2021.

Obrázok 3 - Vývoj príjmov a výdavkov finančných operácií

Nakoľko sú kapitálové výdavky vo veľkej miere financované z prebytkov hospodárenia minulých rokov, krivka grafu vývoja finančných operácií zodpovedá krivke vývoja kapitálových výdavkov a hospodárenia v rámci bežného rozpočtu.

Na základe analýzy vývoja rozpočtového hospodárenia pozitívne hodnotím plnenie príjmov bežného rozpočtu. Pozitívne hodnotím taktiež čerpanie výdavkov kapitálového rozpočtu v súlade s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Semerovo s cieľom dosiahnuť ciele a víziu uvedeného dokumentu.

V porovnaní dlhšieho časového obdobia rokov 2016 – 2021 došlo k navýšeniu bežných príjmov o 30,91 % čo predstavuje hodnotu 284 614,35 €. V rovnakom období došlo tiež k nárastu bežných výdavkov o 33,05 % (280 406,56 €).

1.2. Analýza plnenia príjmovej časti rozpočtu

Na základe údajov v tabuľke č. 1 je zrejmé, že objem celkových príjmov schváleného rozpočtu po poslednej zmene predstavoval sumu 1 276 597,00 €. Skutočné plnenie však k 31.12.2021 dosiahlo objem 1 310 477,00 €, teda 102,65 %. Tento výsledok je spôsobený najmä vyšším plnením bežných príjmov. Príjmy rozpočtu obce sú rozčlenené nasledovne:

1. Bežné príjmy
 - a. Daňové príjmy
 - b. Nedaňové príjmy
 - c. Iné nedaňové príjmy

d. Prijaté granty a transfery

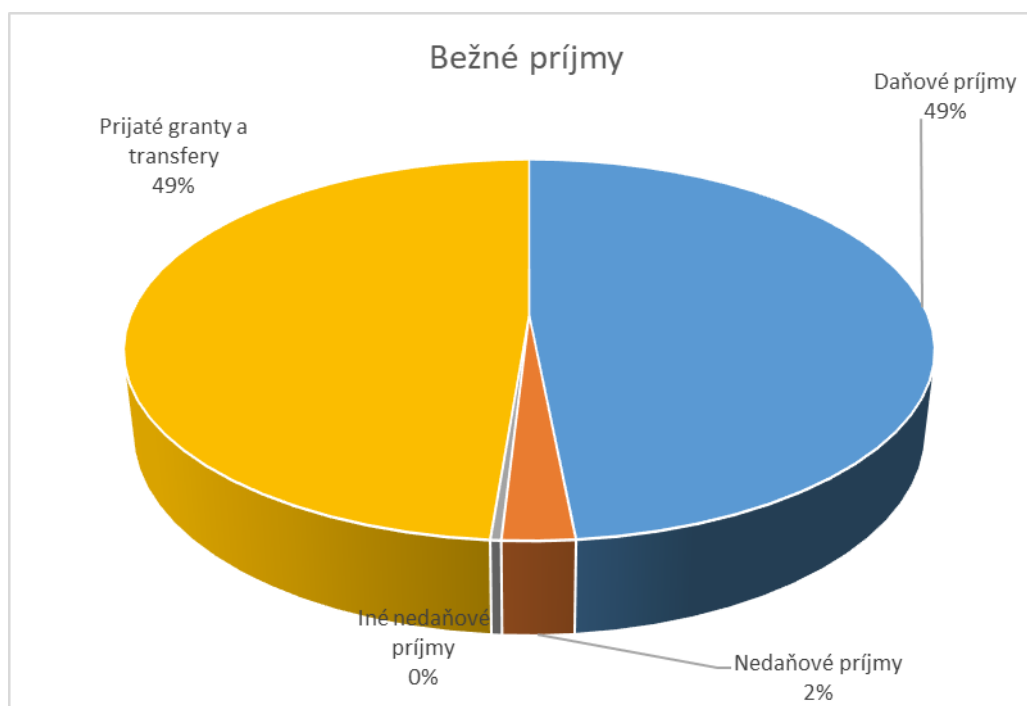
2. Kapitálové príjmy

3. Príjmové finančné operácie

Plnenie bežných príjmov dosiahlo v rámci roka 2020 objem 104,06 %. Plnenie v uvedenom objeme hodnotím pozitívne. Plnenie daňových príjmov dosiahlo v komplexnom pohľade úroveň 101,37 %. Najväčší podiel na tomto plnení mal najmä výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve v celkovom objeme 456 229,49 € (101,38%). Plnenie príjmov z miestnych daní a poplatkov za komunálny odpad a drobné stavebné odpady dosiahlo plánovanú úroveň príjmov. Plnenie rozpočtovaných príjmov z dane z nehnuteľnosti dosiahlo 101,54 %. Z pohľadu dlhodobého vývoja však pokladám za podstatné práve sledovanie a plnenie príjmov z miestnych daní a poplatkov za komunálny odpad a drobné stavebné odpady. Výber týchto príjmov je priamo v kompetencii miestnej samosprávy.

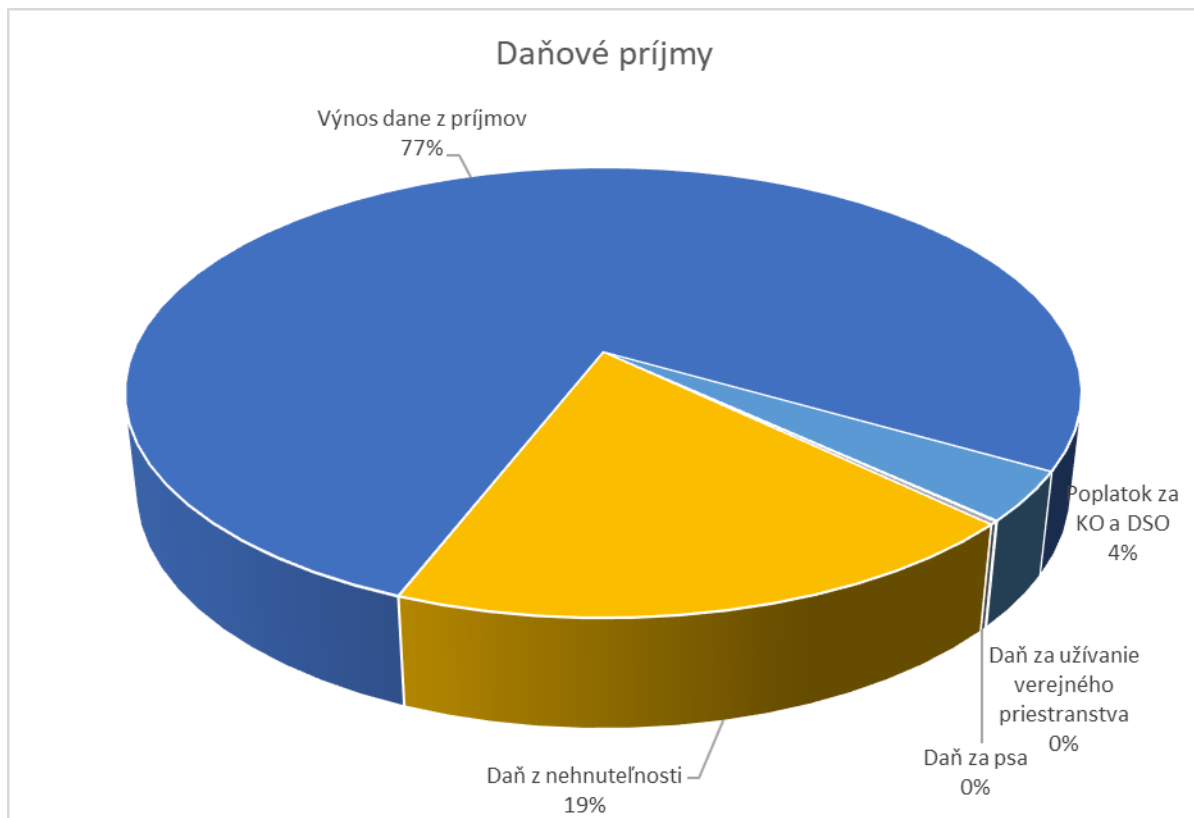
Pomerné zloženie príjmovej časti bežného rozpočtu na základe objemu rozpočtovaných prostriedkov prezentujeme na Obr. 4 , 5.

Obrázok 4 - Pomerné zloženie príjmovej časti bežného rozpočtu

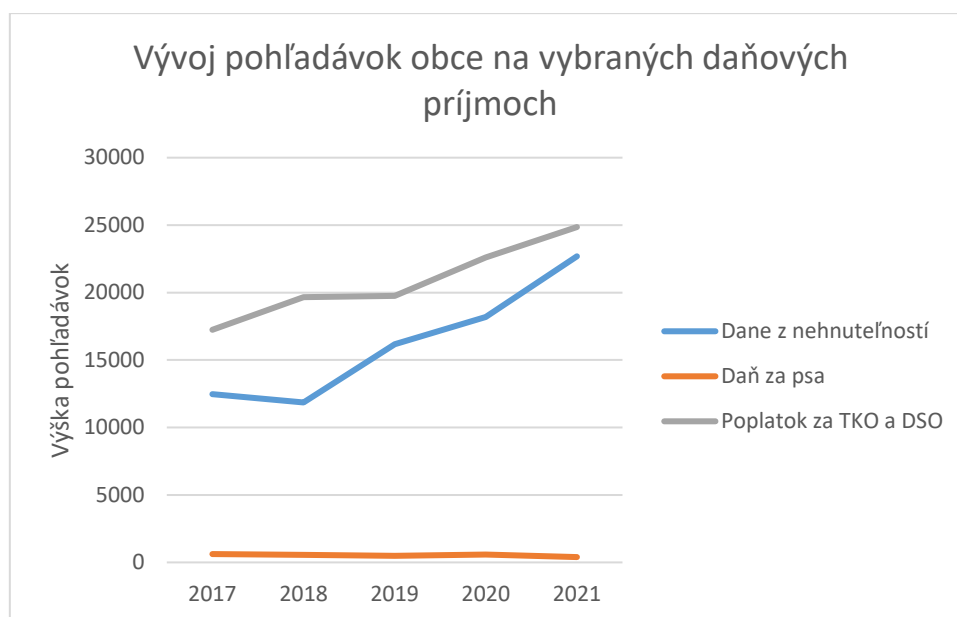
Daňové príjmy tvoria približne 50 % bežných príjmov rozpočtu obce Semerovo.

Obrázok 5 - Pomerné zloženie daňových príjmov

Obr. 5 jasne prezentuje zloženie daňových príjmov obce Semerovo. 77 % týchto príjmov je tvorených výnosom dane z príjmov poukázaných územnej samospráve. Avšak 23 % tvoria príjmy z dane z nehnuteľností a poplatku za KO a DSO. Tieto príjmy sú priamo v kompetencii miestnej samosprávy. Navýšenie podielu týchto príjmov však bolo spôsobené navýšením týchto daní a poplatkov. Na druhej strane, obec stále eviduje narastajúci objem pohľadávok na vybraných daňových príjmoch (Obr. 6)

Obrázok 6 - Prehľad vývoja pohľadávok vybraných daňových príjmov

Vývoj vybraných pohľadávok má rastúcu tendenciu. Je nevyhnutné hľadať spôsoby, ako tento trend zastabilizovať. Nutné je však podotknúť, že do týchto pohľadávok nie sú zaradené nevyožiteľné pohľadávky, ktoré boli počas roka odstránené formou odpisov nevyožiteľných pohľadávok.

K 31.12.2021 obec eviduje pohľadávky v nasledovnom objeme:

- Daň z nehnuteľností – 22 686,27 € (k 31.12.2020: 18 199,16 €)
- Daň za psa – 395,10 € (k 31.12.2020: 575,10 €)
- Poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad – 24 856,59 € (k 31.12.2020: 22 609,34 €)

Celková výška pohľadávok na uvedených príjmoch predstavuje 47 937,96 € (k 31.12.2020: 41 383,60 €). V porovnaní z bežnými výdavkami rozpočtu obce v roku 2021 predstavuje výška pohľadávok 4,25 % bežných výdavkov rozpočtu obce. Aj napriek pozitívne hodnoteným opatreniam, ktoré obec realizovala v súvislosti s vymáhaním pohľadávok, odporúčam obecnému zastupiteľstvu venovať tejto problematike pozornosť a znižovať výšku pohľadávok, resp. zaviesť opatrenia na zvýšenie plnenia rozpočtovaných príjmov z uvedených miestnych daní a poplatkov a rovnako sa zamerať na vymáhanie pohľadávok predchádzajúcich období. Ostatné zložky bežných príjmov rozpočtu tvoria nedaňové príjmy obce v celkovej hodnote 28 585,49 €, iné nedaňové príjmy a prijaté granty a transfery na prenesený výkon štátnej správy.

V rámci kapitálových príjmov dosiahlo plnenie schváleného rozpočtu 101,58 %.

1.3 Analýza čerpania rozpočtu výdavkov

Obec v roku 2021 čerpala výdavky nasledovne:

Tabuľka 3 - Prehľad čerpania výdavkov za rok 2021

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu v EUR	Čerpanie rozpočtu v %
Bežné výdavky	1 043 205,00	1 126 830,00	1 128 886,70	100,18
Kapitálové výdavky	127 453,00	146 487,00	133 274,71	90,98

v porovnaní s rokom 2018:

Tabuľka 4 - Prehľad čerpania výdavkov za rok 2020

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu v EUR	Čerpanie rozpočtu v %
Bežné výdavky	988 496,00	1 100 791,00	1 038 008,14	94,30
Kapitálové výdavky	175 648,00	271 278,00	131 821,71	48,59

Na základe zhodnotenia vývoja čerpania rozpočtu bežných výdavkov za uplynulé roky možno konštatovať, že došlo k zvýšeniu bežnej spotreby obce oproti minulému roku.

V rámci čerpania kapitálových výdavkov je v záverečnom účte kvalitne spracovaný prehľad čerpania kapitálových výdavkov podľa účelu. Čerpanie kapitálových výdavkov, t. j. realizácia plánovaných rozvojových projektov je závislá od zdrojov, ktorými sú v súčasnosti najmä kapitálové transfery z rozpočtu EÚ a štátneho rozpočtu. Snahou obce je využiť v maximálnej možnej miere dostupné dotačné zdroje financovania kapitálových výdavkov.

K vlastným zdrojom v priebehu rozpočtového roka patrí najmä prebytok bežného rozpočtu, zdroje peňažných fondov a po skončení rozpočtového roka vytvorený prebytok rozpočtu, ktorý sa používa prostredníctvom peňažných fondov (rezervného fondu).

1.4 Finančné operácie

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce.

Cez príjmové finančné operácie sa v roku 2021 zapojili do rozpočtu nevyčerpané účelovo určené prostriedky. Finančné operácie realizované v roku 2021 sú v rámci Záverečného účtu podrobne popísané.

Cez výdavkové finančné operácie sa uhradili najmä splátky istiny návratných zdrojov financovania (úver ŠFRB)

1.5 Výsledok hospodárenia

Výsledok rozpočtového hospodárenia sa zisťuje po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnnej bilancie. Výsledok rozpočtového hospodárenia môže byť prebytok alebo schodok jej rozpočtu. Podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

- prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu,
- schodkom rozpočtu je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu.

Pod príjmami a výdavkami rozpočtu sa chápu bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet) a kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet). Súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu nie sú finančné operácie.

Hospodárenie obce Semerovo v roku 2020 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Tabuľka 5 - Výsledok hospodárenia za rok 2020

	Čerpanie rozpočtu v EUR
<u>Bežný rozpočet</u>	
Príjmy	1 205 362,04
Výdavky	1 128 886,70
<u>Prebytok bežného rozpočtu</u>	<u>76 475,34</u>
<u>Kapitálový rozpočet</u>	
Príjmy	21 794,03
Výdavky	133 274,71
<u>Schodok kapitálového rozpočtu</u>	<u>- 111 480,68</u>
Výsledok rozpočtového hospodárenia	- 35 005,34
<u>Finančné operácie</u>	
Príjmy	83 320,93
Výdavky	3 482,40
<u>Prebytok finančných operácií</u>	<u>79 838,53</u>
Prebytok rozpočtového hospodárenia	44 833,19

Obec v roku 2021 hospodárila s prebytkom 44 833,19 €. Takto vykázaný prebytok rozpočtu je zistený v súlade s § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Podľa §16 ods. 6 a 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak možno použiť v rozpočtovom roku v súlade s osobitným predpisom nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní výsledku hospodárenia vylučujú.

Z výsledku hospodárenia sa tak vylučujú nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo ŠR, z rozpočtu EÚ alebo na základe osobitného predpisu, ktoré možno použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku vo výške 11 838,80 €.

Tieto prostriedky budú použité v nasledujúcom rozpočtovom roku 2022 v súlade s ustanovením § 8 odsek 4 a 5 zákona č.523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

2. Bilancia aktív a pasív

Celková hodnota majetku obce k 31.12.2021 bola 1 752 663,32 € (k 31.12.2019: 1 733 565,81 €). Najvyšší podiel na hodnote majetku obce má dlhodobý hmotný majetok v objeme 1 133 837,55 €. V porovnaní s rokom 2020 obec zaznamenala medziročný nárast hodnoty majetku o 19 097,51 €.

2.1 Bilancia pohľadávok

Zo záverečného účtu vyplýva, že stav pohľadávok obce Semerovo k 31.12.2021 po lehote splatnosti je 37 987,00 € (spolu daňové a nedaňové). Ako som už uviedli vyššie, aj napriek úkonom smerujúcim k vymáhaniu nedoplatkov ich objem medziročne rastie. Z celkového stavu pohľadávok po lehote splatnosti najvyšší podiel pripadá na pohľadávky z dani za nehnuteľnosti a poplatku za TKO.

Na základe uvedených skutočností odporúčam pokračovať v zavedených opatreniach, prispieť k ich zefektívneniu resp. rozšíreniu, aby takýmto spôsobom obec neprichádzala o pomerne značnú časť svojich bežných príjmov, ktoré môžu byť využité na potrebné výdavky do menej podporovaných resp. podfinancovaných oblastí.

2.2 Bilancia záväzkov, stavu a vývoja dlhu

Dlhodobé záväzky obce k 31.12.2021 dosiahli výšku 92 561,50 €. Jedná sa o všetky a v uvedenej sume sú zaúčtované nesplatené úvery voči ŠFRB (48 023,99 €), záväzky zo sociálneho fondu (824,51 €) a záväzky z finančnej zábezpeky na nájomné v bytovkách (1 211,63 €). V krátkodobých záväzkoch sú zahrnuté najmä záväzky voči dodávateľom, záväzky z úverov ŠFRB splatné do jedného roka, záväzky voči zamestnancom, poisťovniam, daňovému úradu a iné.

Stav záväzkov z bankových úverov k 31.12.2021 bol vo výške 0 €. Do sumy bankových úverov nie sú započítané úvery zo Štátneho fondu rozvoja bývania so stavom k 31.12.2021 v celkovej výške , ktoré sa splácajú vo forme časti nájomného od nájomníkov bytov.

C. ZÁVER

Návrh záverečného účtu obce Semerovo za rok 2021 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh záverečného účtu obce Semerovo za rok 2021 bol v zmysle § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým.

Vzhľadom na vyššie uvedené odporúčam Obecnému zastupiteľstvu v Semerove

schváliť celoročné hospodárenie bez výhrad.

V Semerove dňa 23.03.2022

Ing. Branislav Arpáš
hlavný kontrolór obce Semerovo